

**КОМУНАЛЬНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ХАРКІВСЬКА АКАДЕМІЯ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ»**

СХВАЛЕНО
Протокол Вченої ради
КВНЗ «Харківська
академія неперервної освіти»
№ 1 від 27.01.2025

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ КВНЗ «Харківська
академія неперервної освіти»
№ 7 від 27.01.2025

**ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
курсів підвищення кваліфікації
за темою**

«Партнерство на благо дитини: вихователь як агент взаємодії»

***Partnership for the benefit of the child:
the educator as an agent of interaction***

Укладач: Колісник О.В., ст. викладач секції спеціальної та інклюзивної освіти
кафедри виховання й розвитку особистості

Цільова група: вихователі санаторних шкіл
та закладів спеціалізованої освіти

РЕКОМЕНДОВАНО
Протокол засідання кафедри
виховання й розвитку особистості
21.01.2025 № 1

Форма підвищення кваліфікації: дистанційна, змішана

НАПРЯМИ: розвиток компетентностей відповідно до Порядку підвищення кваліфікації педагогічних та науково-педагогічних працівників, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 р. № 800

МЕТА: професійний розвиток вихователів санаторних шкіл та закладів спеціалізованої освіти

ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ:

1. Забезпечити розвиток загальних і професійних компетентностей вихователів санаторних шкіл та закладів спеціалізованої освіти:
 - компетентності педагогічного партнерства;
 - здоров'язбережувальної компетентності;
 - психологічної компетентності.
2. Поглибити знання й удосконалити вміння педагогічних працівників щодо роботи на засадах партнерської взаємодії з усіма учасниками освітнього процесу.
3. Удосконалити навички вихователів санаторних шкіл та закладів спеціалізованої освіти здійснювати психолого-педагогічну підтримку й професійну діяльність на засадах сучасних підходів до освітнього процесу в умовах НУШ.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Освітню програму курсів підвищення кваліфікації за темою «Партнерство на благо дитини: вихователь як агент взаємодії» розроблено з урахуванням положень Закону України «Про повну загальну середню освіту», Порядку підвищення кваліфікації педагогічних та науково-педагогічних працівників, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.08.2019 № 800, нормативно-правових документів, що регламентують діяльність вихователя пансіону ЗЗСО.

Актуальність освітньої програми пов'язана з необхідністю підготовки педагогічних працівників до якісного виконання завдань Концепції «Нова українська школа», де орієнтація на учня та педагогіка партнерства розглядаються серед провідних напрямів реформи загальної середньої освіти.

Обсяг: 60 годин (2 кредити).

Особливості організації освітнього процесу за цією програмою:

Освітній процес зорієнтований на практичне застосування знань і розвиток професійних навичок педагогів. Заняття передбачають виконання практичних завдань, опрацювання кейсів реальних ситуацій, пошук шляхів вирішення проблемних питань, моделювання вихователем пансіону власної професійної діяльності тощо.

Навчання відбувається з використанням інтерактивних методів: педагогічна гра, тренінг розвитку навичок, естафета ідей, майстерня досвіду, психологічна лабораторія. Це сприяє активному залученню, інтерактивній взаємодії, обміну досвідом між педагогами.

Освітня програма враховує професійні потреби кожного здобувача освіти, надає можливість обирати завдання для опрацювання, які відповідають їхнім інтересам і специфіці роботи. У процесі навчання використовуються сучасні технології та інструменти, платформи та сервіси для дистанційного навчання, мультимедійні матеріали тощо.

Після опанування всіх навчальних модулів проводиться рефлексивна сесія, яка допоможе слухачам проаналізувати свій прогрес, оцінити отриманий досвід та визначати шляхи його впровадження в практичну діяльність.

Науково-педагогічні працівники Академії можуть вносити зміни в пропонований освітньою програмою зміст з метою необхідності своєчасного реагування на конкретні умови, у яких відбувається освітній процес, зазначивши їх в розкладі занять. Загальний обсяг таких змін може досягати до 25%.

Матеріально-технічне забезпечення освітнього процесу:

- *для очного навчання:* мультимедійний проєктор, ноутбук, фліпчарт, персональні комп'ютери, сучасне програмне забезпечення;
- *для дистанційного навчання:* комп'ютерна техніка (комп'ютер, вебкамера, мікрофон або ноутбук), доступ до швидкісного інтернету, програмне забезпечення для проведення відеоконференцій.

Очікувані результати охоплюють:

Знання й розуміння:

- особливостей побудови освітнього процесу на засадах аксіологічного (ціннісного) підходу та ідей дитиноцентризму, зокрема з урахуванням вікових особливостей, індивідуальних можливостей, сильних сторін учнів, інтересів, труднощів у освітньому процесі; системи підтримки бажаної поведінки вихованців;
- шляхів розвитку емоційного інтелекту, формування емоційної компетентності педагога як основи конструктивної та безпечної взаємодії в освітньому процесі, партнерства, усвідомленої прихильності багатоманіття в освітньому середовищі;
- пріоритетних напрямів виховної роботи в сучасних умовах;
- педагогіки партнерства як фактору ефективної взаємодії учасників освітнього процесу в найкращих інтересах вихованців; принципів та способів налагодження партнерської взаємодії в освітньому середовищі; ролі вихователя пансіону в забезпеченні партнерства в закладі освіти;
- базових потреб і цінностей, їх ролі в житті людини; психоемоційних основ формування особистісних цінностей; особливостей побудови освітнього процесу на засадах розвитку цінностей в учасників освітнього процесу;

- ціннісного підходу щодо формування здоров'я, добробуту, довіри, безпеки, інших ціннісних орієнтирів НУШ;
- значення, структури, етапів формування, умов та технологій педагогічного керівництва процесом розвитку дитячого колективу в умовах різноманіття;
- видів обдарованості та шляхів її підтримки та розвитку; завдань та напрямів дослідницько-експериментальної діяльності в системі МАН;
- шляхів розвитку способів мислення учнів у роботі вихователя пансіону в умовах воєнного стану;
- умов і можливостей, форм і методів розвитку здібностей і талантів вихованців; способів прояву педагогічної творчості в освітньому процесі ЗЗСО;
- цілей, методів та особливостей здійснення краєзнавчої роботи;
- сучасних підходів та методик організації фізкультурно-оздоровчої виховної діяльності школярів;
- педагогічних форм і методів залучення, підтримки, мотивування, зацікавлення, формування успішності учнів, адвокації їх досягнень;
- підходів до організації освітнього процесу з використанням цифрових технологій (у тому числі дистанційного навчання); електронних (цифрових) ресурсів та сервісів в освітній діяльності вихователя пансіону;
- правил безпеки в цифровому середовищі, наслідків впливу цифрової інформації на людину.

Уміння:

- організовувати освітній процес з урахуванням сучасних нормативно-правових вимог, вікових та індивідуальних потреб, можливостей, здібностей, інтересів, бажань і прагнень здобувачів освіти, на засадах сучасних підходів до навчання в НУШ;
- розрізняти та усвідомлювати відчуття, почуття та емоції власні та інших людей, управляти своїми емоціями та реакціями, організовувати виховний процес з урахуванням емоцій, настроїв, почуттів вихованців, сприяти розвитку емоційного інтелекту дітей;
- дотримуватися лексичних, стилістичних, орфоепічних норм «Українського правопису» у професійній діяльності та спілкуванні;
- співпрацювати на засадах партнерства з учнями, батьками учнів, іншими педагогічними працівниками в найкращих інтересах вихованців; сприяти соціальному партнерству закладу освіти;
- застосовувати сучасні технології педагогічного керівництва процесом розвитку дитячого колективу; сприяти згуртуванню, позитивній безпечній взаємно поважній взаємодії вихованців; формувати спільноту учнів, де кожен відчуває себе її частиною;
- сприяти соціальній активності учнів / вихованців;
- добирати та застосовувати ефективні методики і технології навчання, виховання й розвитку учнів / вихованців;

- застосовувати наукові методи пізнання в освітньому процесі; мотивувати вихованців щодо науково-дослідницької діяльності, творчості, розвитку здібностей і талантів;
- використовувати в роботі красназавчі матеріали, розвивати зацікавленість учнів щодо вивчення історії та культури, традицій свого регіону;
- моделювати ситуації, що потребують критичного мислення й нестандартного розв'язання проблем, розвитку емоційного інтелекту, креативності, громадянськості, лідерства, спілкування та співпраці;
- організовувати пізнавальну діяльність учнів / вихованців засобами АРТ-методів, цифрових технологій; добирати й застосовувати ефективні методики і технології навчання, виховання, розвитку дітей та учнівської молоді;
- реалізовувати принципи діяльнісного підходу, застосовувати діяльнісні методи навчання та різноманітні інструменти діяльнісного підходу в освітньому процесі;
- сприяти соціальній адаптації, активності учнів з ООП, набуттю навичок успішності в різних сферах життя;
- використовувати цифрові пристрої, базове програмне забезпечення; працювати з онлайн-сервісами, застосунками, файлами, мережею Інтернет;
- створювати безпечне електронне (цифрове) освітнє середовище для організації та управління освітнім процесом (у тому числі під час дистанційного навчання); уникати небезпек в інформаційному просторі; забезпечувати захист і збереження персональних даних;
- застосовувати в освітньому процесі здоров'язбережувальні педагогічні технології, фізкультурно-оздоровчі методи; сприяти формуванню культури здоров'я; сприяти творчості, розвивати здібності і таланти, формувати успішність учнів у різних діяльностях і сферах реалізації;
- розвивати власну психологічну компетентність, власну стресостійкість, уміння відновлювати ресурси, керувати емоціями; поважати й дотримуватися особистісних кордонів вихованців.

Диспозиції (цінності, ставлення):

- гуманістична спрямованість освітнього процесу; цінність особистості, її життя, здоров'я, емоцій, почуттів, особистісних кордонів, думки, вибору;
- створення умов для особистісного розвитку кожної особистості; презумпція талановитості кожної дитини;
- готовність до партнерської взаємодії з учасниками освітнього процесу, гнучкість й адаптивність;
- планування, вибір педагогічних методів і прийомів у відповідності до мети освітньої діяльності; осучаснення інструментів педагогічних впливів;
- пріоритетність безпечності освітнього середовища; дотримання правил безпеки життєдіяльності, зокрема в інтернеті;
- цілеспрямований розвиток особистості вихованців шляхом формування життєво важливих навичок, психо-соціальних компетентностей;

- забезпечення умов для успішного результату освітньої діяльності кожного учня / вихованця; виховання ціннісного ставлення до особистісних здобутків навчання, виховання, розвитку.

Компетентності:

1. Компетентність педагогічного партнерства – здатність спільно працювати з педагогічними працівниками та батьками для прийняття рішень у найкращих інтересах вихованців, співпрацювати з учнями на засадах взаємоповаги та толерантності.

2. Здоров'язбережувальна компетентність – здатність організовувати безпечне освітнє середовище, застосовувати здоров'язбережувальні технології під час освітнього процесу, формувати в учнів культуру здорового й безпечного способу життя.

3. Психологічна компетентність – здатність визначати і враховувати в освітньому процесі вікові та індивідуальні особливості учнів, надавати першу психологічну допомогу, мотивувати та організовувати пізнавальну діяльність учнів, використовувати стратегії, які сприяють розвитку їхньої позитивної самооцінки, я-ідентичності, резильєнтності, самореалізації.

КУРИКУЛУМ

*курсів підвищення кваліфікації для вихователів санаторних шкіл
та закладів спеціалізованої освіти за темою
«Партнерство на благо дитини: вихователь як агент взаємодії»*

№ з/п	Назва модуля	К-ть годин
1.	Партнерська взаємодія як складова реформування освіти «Нова українська школа»	14
2.	Партнерство в дії: освітній процес в найкращих інтересах дитини	16
3.	Практики виховання в умовах НУШ	14
4.	Навчання через досвід: тренінги та практичні навички для вихователя пансіону	12
5.	Організаційно-підсумковий	4
	Разом за модулями (годин/кредитів)	60 год / 2 кредити

Курикулум є основою для складання навчально-тематичного плану, робочої навчальної програми / РПНЗ / РНТП / розкладу навчальних занять, що оприлюднюються на сайті КВНЗ «Харківської академії неперервної освіти».

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

*курсів підвищення кваліфікації для вчителів санаторних шкіл
та закладів спеціалізованої освіти за темою*

«Партнерство на благо дитини: вихователь як агент взаємодії»

№ теми	Назва модуля, теми	Індекси компетентностей, що розвиваються	Кількість годин
1	Модуль 1. Партнерська взаємодія як складова реформування освіти «Нова українська школа»		
1.1	Розвиток культури партнерства у школі: стратегія малих кроків		2
1.2	Комунікація, довіра та взаємодія: як ефективно керувати дитячим колективом у сучасній школі		2
1.3	Секрети успішного навчання: орієнтація на компетентності та навички майбутнього		2
1.4	Психологічні умови організації освітнього процесу на другому циклі базової середньої освіти		2
1.5	Інклюзивне навчання: рівність та підтримка в освітньому процесі		2
1.6	Безпечний інформаційний простір сучасної освіти		2
1.7	Функціональна грамотність у використанні цифрових сервісів		2
Усього годин за модулем			14
2	Модуль 2. Партнерство в дії: освітній процес в найкращих інтересах дитини		
2.1	Інноваційна компетентність педагогів у контексті професійного саморозвитку		2
2.2	Здоров'язбережувальна компетентність педагога в дії: партнерство заради здоров'я учнів		2
2.3	Різноманітність у класі: як знайти підхід до кожної дитини		2
2.4	Розвиток особистості учня: співпраця з бібліотекою		2
2.5	Критичне мислення та емоційний інтелект педагога в роботі з вихованцями		2
2.6	Психоемоційний аспект формування ціннісних ставлень в умовах НУШ		2
2.7	Педагогічні інструменти подолання життєвих труднощів учасників освітнього процесу в умовах війни та відбудови		2
2.8	Артпедагогіка: методики розвитку особистості та подолання освітніх втрат		2
Усього годин за модулем			16
3	Модуль 3. Практики виховання в умовах НУШ		
3.1	Красназавчий компонент в системі виховної роботи закладу освіти		2
3.2	Способи мислення учнів як складова набутих компетентностей і результат навчання		2
3.3	Психологічні аспекти розвитку здібностей і талантів учнівства в умовах сучасних викликів		2
3.4	Сучасні практики соціалізації та формування цінності здорового способу життя в учнів		2

3.5	Моделювання рухової діяльності учнів засобами фізичних вправ		2
3.6	Сучасні аспекти організації роботи за дослідно-експериментальним напрямом		2
3.7	Успішність в діяльності як основа виховання успішної особистості: роль вихователя пансіону		2
Усього годин за модулем			14
4	Модуль 4. Навчання через досвід: тренінги та практичні навички для вихователя пансіону		
4.1	Тренінг розвитку навичок «Емоційний інтелект як складова професійної майстерності вихователя пансіону»		2
4.2	Тренінг «Створення атмосфери довіри у класі: як будувати взаєморозуміння з учнями»		2
4.3	Естафета ідей «Засоби впливу на свідомість дитини задля вибору здорового способу життя»		2
4.4	Майстерня досвіду «Партнерство в найкращих інтересах дитини»		2
4.5	Психологічна лабораторія «Сила всередині: як внутрішні ресурси стійкості допомагають пережити війну»		2
4.6	Педагогічна гра «Формування навичок стресостійкості педагога як умова ефективного освітнього процесу»		2
Усього годин за модулем			12
5	Модуль 5. Організаційно-підсумковий		
5.1	Настановне заняття. Мотиваційна сесія «Мої очікування від навчання»		2
5.2	Рефлексивна сесія «Мої професійні відкриття: що я дізналася /дізнався та як це застосую в практичній діяльності». Підсумкове тестування		2
Усього годин за модулем			4
Разом годин / кредитів за освітньою програмою			60 / 2

Рекомендовані джерела

НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ ДОКУМЕНТИ:

1. Закон України «Про освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
2. Закон України «Про повну загальну середню освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text>
3. Концепція впровадження медіаосвіти в Україні (нова редакція). URL: <https://ms.detector.media/mediaosvita/post/16501/2016-04-27-kontseptsiya-vprova-dzhennya-mediaosviti-v-ukraini-nova-redaktsiya/> .
4. Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року. URL: <http://www.kmu.gov.ua/control/uk/cardnpd?docid=249613934> .
5. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 25.09.2020 №2205 «Про затвердження Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти». URL: https://osvita.ua/legislation/Ser_osv/77778/ .
6. Наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 23.12.2020 №2736-20 «Про затвердження професійного стандарту за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v2736915-20#Text> .
7. Постанова Кабінету Міністрів України від 15.09.2021 № 957 «Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/957-2021-%D0%BF#Text> .
8. Указ Президента України від 03.12.2020 № 533/2020 «Про забезпечення створення безбар'єрного простору в Україні». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/533/2020#Text> .
9. Указ Президента України від 25.05.2020 №195/2020 «Про Національну стратегію розбудови безпечного і здорового освітнього середовища у новій українській школі». URL: <https://www.president.gov.ua/documents/1952020-33789> .

НАУКОВО-МЕТОДИЧНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Абетка візуальної грамотності / Баликін І., Волошенюк О., Чорний О., Федченко О. / За редакцією Волошенюк О., Іванова В., Євтушенко Р. – Київ: АУП, ЦВП, 2019.
2. Джерело педагогічних інновацій. Здоров'язбережувальні технології в навчанні. Науково-методичний журнал. – Випуск №1 (21). – Харків: Харківська академія неперервної освіти, 2018 – 244 с.

3. Джерело педагогічних інновацій. Компетентнісний підхід в освіті. Науково-методичний журнал. – Випуск № 3 (19). – Харків: Харківська академія неперервної освіти, 2017.– 148 с.
4. Джерело педагогічних інновацій. Національно-патріотичне виховання у навчальних закладах. Науково-методичний журнал. – Випуск №2(10). – Харків: Харківська академія неперервної освіти, 2015. – 224 с.
5. Інфомедійна грамотність онлайн: посібник для тренера / за заг. ред. Тараненко О. / Розроблено в рамках проекту «Вивчай та розрізняй: інфо-медійна грамотність». – Київ: IREX, 2021. – 400 с.
6. Лист Міністерства освіти і науки України від 02.11.2020 №1/9-609 «Щодо організації дистанційного навчання».
7. Лист Міністерства освіти і науки України від 27.06.2019 №1/9-414 «Деякі питання щодо створення у 2019/2020 н.р. безпечного освітнього середовища, формування в дітей та учнівської молоді ціннісних життєвих навичок».
8. Нова українська школа: poradnik dla vchytelja / Під заг. ред. Н.М.Бібік – К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. – 2016 с.
9. Програма «Нова українська школа» у поступі до цінностей», затверджена Вченими Радами Інституту проблем виховання (протокол № 6 від 02 липня 2018 року) та Інституту модернізації змісту освіти (протокол № 7 від 26 вересня 2018 року). URL: <https://ipv.org.ua/prohrama-nova-ukrainska-shkola/>

ЕЛЕКТРОННІ РЕСУРСИ

1. Академія української преси. URL: <http://www.aup.com.ua>
2. Державний стандарт базової середньої освіти. Відповіді на поширені запитання щодо Державного стандарту базової середньої освіти. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/nova-ukrayinska-shkola/derzhavnij-standart-bazovoyi-serednoyi-osviti>
3. Методичні рекомендації щодо організації виховного процесу в закладах освіти (2024). URL: <https://mon.gov.ua/npa/pro-metodychni-rekomendatsii-shchodo-orhanizatsii-vykhovalnoho-protsesu-v-zakladakh-osvity>
4. Розмова про безбар'єрність. URL: <http://bf.gov.ua/> .

ІНФОРМАЦІЙНІ СТОРІНКИ

1. <https://edu-post-diploma.kharkov.ua/> – сайт КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти»
2. <https://mon.gov.ua/ua> – Міністерство освіти і науки України
3. <https://www.facebook.com/UAMON/> – Фейсбук сторінка МОН України
4. <https://nus.org.ua/> – сайт «Нова українська школа»

5. <https://www.facebook.com/nus.org.ua/> – Фейсбук сайту «Нова українська школа»
6. <http://osvita.ua/> – сайт Освіта.ua
7. <https://www.facebook.com/osvita.ua> – Фейсбук сайту Освіта.ua